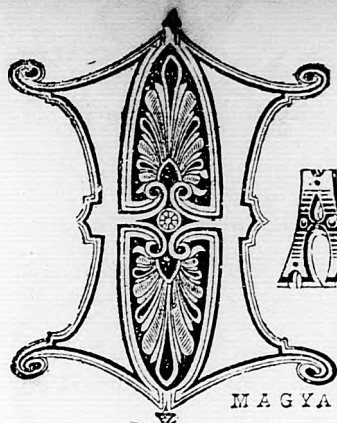

Budapest, 1882. September 10.

34. szám.

HARMONIA

ZENÉSZETI KÖZLÖNY.

MAGYARORSZÁG ÉS A KÜLFÖLD MŰVÉSZELETÉNEK
HETISZEMLÉJE.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

ERNEY JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ HIVATAL:
váci-utca 3. szám, a „HARMONIA“ tarsulat
zeneműkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 6 frt
Félévre . . . . . 3 frt
Negyedévre . . . . . 1 frt 50 kr.

Az egyházi zene érdekében.*)

A nemzeti zenede egy oly általános alapokra fektetett műintézet hazánkban, mely oktatási körébe kell, hogy belevonja mind ama tantárgyakat, melyek kihatósága közérdekű és a hazai műviszonyokat fejleszti és emeli; a ki figyelemmel kíséri hazai műviszonyainkat, sajnos tapasztalhatja, hogy hazánkban az egyházi zene mindinkább veszt magasztos nimbusából, mit leginkább az egyházi zenét vezető és kezelő közegek nem eléggé alapos készütségének és ebből folyólag azok ferde ízlésének lehet tulajdonítani.

A hazai egyházi éneklészek képezik szerintem ama közegeket, melyeken az egyházi zene érdeke és a művészet igényeinek megfelelőbb álláspontja megfordul. S ezen osztálynak alapos kiképzése az, melyre a hazai egyházi zene érdekében bátor vagyok a tisztelt igazgató választmány figyelmét kikérni. Az állami tanító képezdek, e részben csak hiányosan és félszegül felelnek meg a feladatnak, mert a zene alapos oktatására és

*) Utolsó számunkban említettük, hogy Bartay Ede igazgató a választm. ülésben indítványozta, hogy a zenedében a „kántorátus“ szerveztessék és külön tanfolyam nyitassék erre a célra. Ebbeli indítványát egy alaposan kidolgozott tervvel támogatta s az egy háromtagú bizottságnak tanulmányozás céljából kiosztatott. Azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy ezen érdekes tervet tartalmát olvasóinkkal már most közölhetjük.

Szerk

főleg a magasabb egyházi irodalom és ízlés terjesztése, fejlesztésére jóformán semmi kihatóbb lendületet nem gyakorolnak.

Az állami tanító képezdékből évenként számos tanító kerül ki, de ezek közül egy sem áll az egyházi zene magaslatán, — s ez igen természetes, mert e képezdékből a főszóly nem a zenére, annál kevésbé specialiter az egyházi zenére, hanem csak a zene általános ismeretére van fektetve.

A nemzeti zenede egy kántor képző tanfolyam rendszeresítése által nemcsak segítene az égető szükségén, hanem a közművelődést és a tisztultabb zene-ízlést is előmozdítaná.

Ezen kántor képző tanfolyam három évre terjedne, u. m. :

I. évi tanfolyam.

(Elméletileg.)

a) Az orgona-hangszer ismertetése, története, gépezete és alkatrészei szerint.

(Gyakorlatilag.)

a) a m a n u á l játék, továbbá két-, három- és négy szólamú elő- és utójátékok, chorálok ;

b) a p e d á l játék elméletileg és gyakorlatilag tárgyalva ;

c) egyházi népénekek ;

d) figurált egyházi énekek és chorálok.

II-ik évi tanfolyam.

a) Az egyházi szertartásokhoz tartozó orgonajáték különféle fajtái és részletei ;

b) magssabb chorálok, preludiumuk és fugák ;

c) az orgona irodalom ismertetése ;

d) a m a n u á l és p e d á l j á t é k mesterségesebb alkalmazása és érvényesítése.

III-ik évi tanfolyam.

a) A különböző regiszterek legmagasabb gyakorlati alkalmazása ;

b) a pedáljáték legmagasabb érvényesítése ;

c) az orgona irodalom legmagasabb termékeinek ismertetése ;

d) négyszólamú fúgák, orgona, szonáták és versenyművek tanulása.

Ezen tanfolyamok bevégezése után a hallgató okmányt kap, melylyel bárhol kellő képzettségét igazolhatja. A mi ezen tanfolyamok életbe léptetését illeti, arra nézve bátor vagyok indítványozni: méltóztassék a tekintetes választmány a nagyméltóságú m. kir. vallás- és közoktatásügyi ministeriumhoz egy indokolt kérvényt benyújtani oly célból, hogy a nemzeti zenede által életbe léptetni szándékolt eme egyházi kántor-képző tanfolyam költségei fedezésére a tanulmányi alapból évenként segélyösszeget

utalványozni kegyeskedjék, továbbá körlevelet intézni a magas egyház főnökeihez, hogy ők is segílyt nyujtani s a szép célt támogatni sziveskedjenek.

Él bennem a hit és remény, hogy a nagym. miniszterium a nemz. zenede ez üdvös közművelődési intencióját méltányolni s annak érvényesítésére lehetőleg segédkezet fog nyujtani.

Bartay Ede,

a nemz. zenede igazgatója.

Felekyné jubileuma.

Az írók és művészek társasága május havi ülésében elhatározta, hogy Felekyné Miklósnénak 25 éves színésznői jubileumához a kör is hozzájárul. A művésznő 25 év alatt a hazai színművészet terén szerzett jeles érdemein kívül az írók és művészek társaságát még az a körülmény is vezérli, hogy Felekyné asszony a kör fennállása óta mindig nemes érdeklődést tanusított iránta; részt vett estélyein s a kör felvirágzása iránt kiváló buzgalommal viseltetett.

A kör választmánya e hó 2-án tartott ülésében a jubileumi ünnepély rendezendő bizottságának tagjaiul 60 egyleti tagot választott meg, s ezek pénteken hivattak meg alakuló közgyűlésre.

A megbizottak igen szép számmal jelentek meg, s képviselve volt minden előkelő társadalmi osztály, különösen pedig írók és művészek voltak számosan.

U r v á r y Lajos az írói kör elnöke, röviden előadta a mostani gyűlés célját s felszólította a kör titkárát, hogy adja be az eddigi működésről szóló jelentést.

D o l i n a y Gyula jelenti, hogy az írói kör május havi ülésében a már jelzett indokok által vezérelve, elhatározta, hogy Felekyné Miklósnénak 25 éves színésznői jubileuma alkalmából saját körén belül is ünnepélyt rendez; egyuttal elhatározta, hogy az ünnepély napján Felekynének egy értékes emléktárgyat és egy albumot fog a kör átnyujtani. Az album magában foglalja ama 60 hazai írónak arcképét, kiknek darabjaiban a művésznő 25 év alatt föllépett, s első lapján Jókaitól emléksorok lennének. Az album már készen van. Bachruch A. váci utcai aranyműves készítette, s azt az ülésen be is mutatták. Az emléktárgyat szintén megrendelte az írói kör választmánya; ez egy 1000 frt értékű arany babérkoszorú, melynek egyes leveleire ama városok neveit vésik, melyekben a művésznő 25 év alatt fellépett, akár mint szerződött tag, akár mint vendég. A kiadások fedezésére való gyűjtés végétt felhívást bocsátottak ki ama városokhoz, melyekben Felekyné fellépett, s eddigelé 900 frt gyűlt össze. Ebből 300 frtot előlegül adtak az aranyművesnek, a többi pénzt takarékpénztárban helyezték el. A költségek fedezésére még hiányzik 2—300 frt, de minthogy több gyűjtőív még nem érkezett be, előadó azt hiszi, hogy a hiányzó összeg is rövid idő alatt fedezve lesz, annyival inkább, mert többen ígéretet tettek ez irányban. A jubileum napjára vonat-

kozólag, Felekynének az az óhajtása, hogy azt nevenapján, nov. hó 24-én tartsák meg; tehát vagy nov. 24-ét, vagy nov. 27-ét ajánlja; egyébiránt ezt az ünnepély rendezésére kiküldendő bizottság határozhatja meg. Az ünnepélyt lehet szűk körben rendezni, s ez esetben az irói kör csak a maga kebelében tartja meg azt, minthogy azonban több más egyesület és intézet is megünnepelni készül a jubileumot, az irói kör összeköttetésbe léphetne a többi rendező bizottságokkal, s így az ünnepélyt szélesebb alapra lehetne helyezni. Nézete szerint három bizottságot kellene választani és pedig albumbizottságot, pénzügyi bizottságot és ünnepélyt rendező bizottságot. A pénzügyi bizottság feladata az lenne, hogy a még hiányzó összeget beszerezze; az albumbizottság pedig megvizsgálná a már kész albumot, s ha netán kifogásai lennének, megtenné intézkedéseit; az albumba teendő arcképek nagyobb része már megvan; ezeket nagy utánjárás után sikerült megszerezni, még össze-en 9 vagy 10 hiányzik. A bizottságnak feladata lenne tehát, hogy ezeket a hiányzó képeket is beszerezze. Megjegyzi, hogy az arcképek egyöntetű kiállítására Kozmata fényképész vállalkozott. Végül az ünnepélyt rendező bizottság az ünnep részleteiről, különösen pedig a művészi program összeállításairól gondoskodnék. Kéri jelentésének tudomásul vételét és indítványának elfogadását.

Ezután a jelenvoltak az elnök által feltett kérdésre egyhangulag kimondták, hogy a bizottságot és a három albizottságot megalakítani óhajtják. Az ünnepélyt rendező bizottság elnökéül F a l k Miksát, a pénzügyi bizottság elnökéül U r v á r y Lajost és az album bizottság elnökéül P. S z a t h m á r y Károlyt választották meg.

Eddig 60 tagot kértek fel a bizottságba, mely azonban százra fogja magát kiegészíteni és százas bizottság néven fog működni. Ennek tagjai tetszésök szerint jelentkezhetnek tagul a három albizottság bármelyikébe.

Miután az ünnepélynek legfőbb mozzanatát a művészi előadás fogja képezni, az ünnepélyt rendező bizottság különösen annak rendezésével foglalkozik s ezért e bizottság művészi bizottság néven fog működni. U r v á r y elnök különösen felszólítja a kör művész-tagjait, hogy e bizottságba lépjenek s igyekezzenek a művészi programot minél jobban összeállítani.

Az ünnepélyt rendező bizottság feladata lesz, hogy összeköttetésbe lépjen a többi egyesületek bizottságaival s előterjesztéseit a 100-as bizottságnak megtegye.

Elnök felszólítja az albizottságok elnökeit: intézkednének úgy, hogy a 100-as bizottságot legkésőbb két hét múlva újra összehíni lehessen.

A bizottság titkárául egyhangulag a kör titkárát, Dolinay Gyulát választották meg. Pénztárnokot a pénzügyi bizottság saját kebeléből választ, addig a pénzt továbbra is a kör pénztárnoka kezeli.

Társulatunk igazgatója, dr. H u b a y Károly kinyilatkoztatta, hogy társulatunk is csatlakozik az ünnepélyhez s szolgálatait technikai tekintetben felajánlja a rendező bizottságnak.

A Felekynének átnyújtandó album igen szép és ízléses munka. A fekete bagaria kötés előlapján gazdag domborművű ezüstékités van; közepén massiv ezüst babérkoszorú által körítve domboru ezüstlap van fő-

lötte ötágú koronával, az ezüstlapon pedig igen szép F. M. F. (Felekyné-Munkácsy Flóra) zománczott monogramm van. Az album fekete állványon áll. Ez állvány ötágú koronában végződik, s alatta aranyozott F. M. F. monogramm van. Az egész hazai munka s Bachruch A. ékszerésznél készült. Különösen figyelemreméltó az albumon lévő monogramm zománcozása, mely becsületére válik a hazai aranyműves-iparnak.

Az albumra nézve S o l y m o s y Elek azt jegyezte meg, hogy rossz hatással van rá az, hogy az album ezüsttel, s az állvány, vagyis a mellék tárgy arannyal van díszítve.

Ez az észrevétel az album bizottság ügykörébe esvén, azt nem tették diszkusszió tárgyává.

Ezután a jelenlévők bejelentették hogy ki-ki mely albizottságban óhajt résztvenni s ezzel az ülés véget ért.

A Petőfi-szobor.

A Petőfi-szobor bizottság f. hó 5-én a szobor ügyében és a leleplezési ünnepély módozatainak megbeszélése céljából ülést tartott, melynek lefolyását a napilapok közölték.

Tudjuk, hogy nálunk oly esetekben, midőn valamely hazafias célú mozgalomról van szó, rossz néven veszik, ha valaki a közreműködők eljárását kritikai bonckés alá veszi és dacára a nagy célnak, mely szerintük az eszközöket szentesíti, nem képes velük mindenben egyetérteni és óhajtana, hogy az eszközök megválasztásában és felhasználásában kissé figyelmesebben és tapintatosabban jártak volna el.

Nem akarunk eső után köpönyeget ajánlani és elkésett jó tanácsokat osztogatni; de egyet még sem hallgathatunk el.

A bizottságnak különben derék titkára és legrégebbi tagjainak egyike: R e m é n y i Antal úr, ki nagyban hozzájárult a Petőfi-szobor eszméjének kiviteléhez, előterjesztésében bizonyos előszóval foglalkozik a bronzöntvény elkészítőjével a bécsi T u r b a i n Károlylyal és felméli, hogy »úgy az öntés, mint a montirozás és a cizelirozás mesterileg kivittnek találtatott.«

Nem kételkedünk abban, hogy Turbain úr érti a mesterségét; de viszont arról is meg vagyunk győződve, hogy azt a szobrot Magyarországon is meg lehetett volna önteni.

Az intéző köröknek a szárnalmas mosolya, mely e passzus olvasásánál becses arcaikon átfut és amely azt látszik mondani, »hogy jól van az ügy, ahogy van«, nem riaszt el bennünket az igazság kimondásától.

Halljuk csak miként vélekednek ott ebben az ügyben. Első sorban azt hozzák fel, hogy nekünk akkor, mikor a szobor megrendelve lett, még nem volt oly bronzöntődénk, melyre a szobor öntését riziko nélkül bizni lehetett volna; már pedig a Petőfi szobra épen nem alkalmas arra, hogy avval kísérleteket tegyenek és esetleg elrontsák.

A felelet világos. A bizottság múlt év október 25-én megtartott ülésében határozta csak el, hogy a szerződést a bécsi öntődével megköti. Ekkor azonban a bizottság tagjainak tudniok kellett, hogy a Dák-mau-

zoleum bizottsága a Schlick-féle hazai gyárt bizta meg a Viktoria szoboralak öntésével. A bizottságnak tehát nem kellett volna egyebet határozni, mint »Tekintetbe véve, hogy nagy költőnk emlékét nem örökíthetjük meg méltóbban, mintha az emlékére emelendő szobor minden részletét hazai erők által készíttetjük, bevárandó a Viktoria szobor elkészítése, mely ha sikerül, a Petőfi-szobor is itt lesz öntendő.«

És ezt könnyen megtehették volna. A Viktoria szobor öntése, mint tudjuk, kitűnően sikerült és »úgy az öntés, mint a montirozás és cizelirozásra nézve mesterileg kivíttnek találtatott.« Ha tehát a bizottság ezt bevárta volna, akkor a szobrot itt lehetett volna önteni, a pénz is itt maradt volna és csak a leleplezést kellett volna tavaszra halasztani. Ha pedig a Viktoria szoboralak nem sikerült volna, a bizottságnak még mindig ideje marad Bécsbe menni és akkor legalább nem illethette volna szemrehányás.

A bizottságnak egy tapintatlanságáról is kénytelenek vagyunk megemlékezni. Az egész művelt világon ugyanis az a szokás, hogy ha bármely országos jellegű ünnepélyes alkalomból a daláregyesületek közreműködését akarják igénybe venni, akkor rendszerint az országos dalárszövetség vagy egyesület karnagyát szokták a bizottságba beválasztani, vagy a közreműködésre felkérni, nem pedig, mint az nálunk történt, egy daláregylet karnagyát, az országos daláregyesület karnagyának ignorálásával. Mi azt hisszük, hogy nagyban hozzájárult volna az ünnepély emeléséhez, ha erre Erkel Ferenc koszorús zeneszerzőnket és az orsz. daláregyesület tiszteletbeli, vagy Huber Károly tényleges karnagyot kérték volna fel, kiknek a kedvéért esetleg vidéki daláregyletek is részt vettek volna az ünnepélyen.

Még egyet. A már közölt tudósításban az van mondva, hogy Petőfinek pályakoszorúzott dalát »Tied vagyok, tied hazám« fogják elénekelni. Erre az a megjegyzésünk van, hogy Petőfi nem irt dalt, hanem költeményt, melyhez a zenét Huber Károly írta.

Vende Soma.

Zenei ujdonságok szemléje.

Bartay Ede nemzeti zenedei igazgató és Székely Imre nemzeti zenedei tanár zongora skála-iskolája. Tananyagul elfogadva a nemzeti zenedében és az összes hazai zencintézetekben.

E mű, melybe hosszú évek munkásságának gyümölcsei vannak leteve, hézag-pótló a zongora-technika terén s vetekedik nemcsak az eddig hazánkban, de a külföldön megjelent idevágó munkákkal is.

Egy fontos ujtás azonban valamennyi fölé helyezi.

Az előgyakorlatok ugyanis, melyek az ujjak önállóságát célozzák, oly kimerítőleg vannak kidolgozva, hogy ha a tanuló azokat lelkiismeretesen végig tanulmányozza, a lehető legrövidebb idő alatt annyira mondhatni porhanyóvá dolgozta kezeit illetőleg ujjait, hogy a tulajdonképeni cél elérésére immár teljesen elkészülve: a skálák (hangrovatok)

gyors és egyenletes játszása az összes lehető kombinációkban: oktávában, harmadok és hatodokban, valamint ellenmozgásban: kettős, harmadok, hatodok és oktávákban úgyszintén ellenmozgásaikban – annyira meg van könnyítve, amennyire csak e g y á l t a l á b a n lehet.

Mondhatni, hogy a legcélszerűbb mód-zere ez az egyenletes és szép skálázás elérésére s bátran állitható, hogy e mű legrövidebb idő alatt az összes zongora-paedagogusok által el leend fogadva.

A mű füzetenkint jelenik meg, az első füzet már megjelent; ára 2 frt s kapható a »Harmonia« társulat nemz. zeneműkereskedésében, valamint vidéken minden könyvkereskedésben.

T Á R C A.

Egy öreg kritikus levele egy fiatal zeneszerzőhöz.

(Zene-Satyra.)

Reményteljes fiatal barátom!

Tanácsot kér tőlem, mit kell tennie, hogy rövid idő alatt lehetőleg ismert és híres zeneszerzővé legyen. Túl vagyok ugyan terhelve teendőkkel de tekintettel a nekem küldött kosár pezsgőre és valódi havannah szivarokra. hajlandó vagyok kérését teljesíteni, azon kikötéssel azonban, hogy levelemet nem mutatja senkinek; mert az itt felhozott, sok évi tapasztalatból meritett elvek egészen alkalmasak arra, hogy felhasználásuk által bárkiből is nagy és híres zeneszerző váljék, és ezen szerencsét, azt csak belátja ön; nem akarom nyakába akasztani az egész világnak.

Térjünk a dologra!

A zenében, mint minden más művészetben, fődolog a kritikát meggyerni. A nagy közönség rendesen csak chorus és a mit egy szakértő, azaz kritikus kimond, az igaz, még akkor is, ha teljesen eltér a közönség érzelmei és ízlésétől. Ez már így van a világban, és pedig, mert sokkal könnyebb más itél tét utánna mondani, mint saját gondolkozással saját véleményt alkotni. A világ nagyon is kényelemszerető.

Igyekeztek tehát meggyerni a kritikát!

Ezen szükségességről azonban, a mint látom, ön teljesen meg van már győződve.

Ha már most azt akarnám hinni, hogy ön csak egy kritikust akar meggyerni, feleslegessé válnék levelem és tanácsom, mert ha mi ketten barátok maradunk, mit lekötelező modoránál fogva kétségbe nem vonhatok, úgy önnek nem volna egyéb teendője, mint componálni és műveit hozzám beküldeni. Az én dolgom azután a nagyszerűséget, a genialitást napfényre hozni és meg lehet győződve, hogy oly dolgokat fedezek fel művében, a milyenekről ön nem is álmodott. Ez az én mesterségem!

Feltéve azonban, hogy ön még más kritikuskat is akar hódítani, és

pedig ama bizonyos, a barátságot fenntartó kis emlékek nélkül, közölni akarom önnel, miként kellend szerzeni zeneműveit, hogy azok többi kollegáim tetszését elnyerjék.

Figyeljen tehát.

Az ember, s következetesen a kritikus is, hajlandó mindazt, a mit még nem ért, különösnek, mélynek, nagyszerűnek és magasztosnak tartani. Miért van ez így, ahhoz semmi közünk, elég az hozzá, hogy így van. Tekintettel erre, igyekezzék műveit úgy alakítani, illetőleg összezavarni, hogy azok teljesen érthetlenné legyenek. Ezzel, fiatal barátom, már nagyon sokat nyert és meglássa, kollegáim közül mindjárt síkra szálland egy-kettő, oly különös tehetségnek, genie-nak nevezvén önt, kinek műveit csak egy későbbi, érettebb generatio fogja kellően méltányolhatni.

Jelszava legyen tehát: érthetlenség. Ez legyen, fiatal barátom, életének célja, főfeladata. De ez nem oly könnyű ám, mint hinnők, mert, köztünk legyen mondva, ha ezzel jelentőségre akar vergődni, a józan gondolkozással szakítania kell és bizonyos örültségi rohamokba esnie. Volt alkalmunk ezt egynehány újabb össze-vissza bonyolódott, s azért égis magasztalt műnél észlelhetni; nem akarom azokat megnevezni, elég ha önnek fejtegetem azon elveket, melyek követése mellett lettek készítve.

Minden mű csak akkor áttekinthető és megérthető, ha egyes részei bizonyos rendben és összefüggésben állanak egymáshoz, kiterjedéseiben bizonyos egységet mutatnak, úgy hogy elejét és végét, és mindazt, a mi közte van tisztán felismerni és egy alapgondolattá összefoglalni lehessen. Miután tehát előbbi állításom szerint csak az geniális, a mi meg nem érthető, önnek nincs egyéb teendője, mint ezen szabály ellenére írni és kész a genialis (mert érthetetlen) mű.

Miután Gluck állítása szerint, mi sem fárad el oly könnyen mint a fül, igyekezzék darabjait oly hosszúra nyújtani, hogy a legfigyelmesebb és legerősebb idegzettel bíró hallgató elfáradjon és valóságos undort érezzen. Óvakodjék egy thema feldolgozása által érdekeltséget kelteni, sőt ellenkezően, halmozza rakásra az egymástól leginkább eltérő gondolatokat. A darab folyamában változtassa a tempot és ütenyt minél többször (ha lehet, minden négy taktus után); nem is hiszi mily titokszerű és eredeti ilyenkor a hatás! Mindjárt sejtik, hogy valami különöst akar kifejezni, ha esze ágában sem volt is. Kerülje továbbá az egyenes rhytmust, cäsurákat, félzáradékokat stb., mert ezek igen előmozditják a felfogást és higye meg, hogy épen a formai szabályok elhanyagolása vagy figyelembe nem vétele az, mi az újabbkori műveknek sajátlagosságát és vonzerejét képezi. A modulatioval pedig úgy bánják, hogy a legmerészebb szökésekben rövid idő alatt mind a 24 hangnemet járja be.

Ha ezen tanácsaimat követi szigorúan tartózkodva azonkívül minden dallamra emlékeztető gondolattól, ennek helyébe továbbá majdnem lehetetlen futamokat, 32- vagy 64-ben használ, természetesen oly nehezeket, hogy a zenészek agyon izzadnak, akkor meg lehet győződve, oly műveket fog létrehozni, melyek, megnyerve a legszigorúbb kritikusok elismerését, nevét halhatatlanná fogják tenni.

Isten önnel, kedves zeneszerző jelöltem, barátja

A vén kritikus.

Hazai hírek.

* **A mohácsi dalárda estélye.** Még benn vagyunk a dal saisonjában, a debreceni ünnepélylyel még nem jöttek ki a divatból a „dalos-mulatságok.“ És azt hisszük, öreg bajnak kell érni árva fejünket, ha ez mi szép Magyarországunkban divatjukat mulják a „dalos-mulatságok“! A magyar ember akkor is dalol, ha búsul, akkor is dalol, ha örül, más szóval a sirva-vigadó magyar mindig dalol! Ezen tulajdonság azon mag. melynek hajtása: a művészet által finomított dálnak az ünnepe, — és ama magból nőtt terebélyes fa: az országos dalárdaünnepély! A mi szerény ifjú dalárdánk eddig csak még „képviselő“ et küld az országos „sokadalom“-ra, míg kitűnő szomszédja — a pécsi — a szintén szomszédos (megyebeli) dalárda roppant bosszúságára az első díjat viszi haza dicsősége hangosan szóló jeléül. — A mi argonautáink nem hoztak ugyan arany gyapjút haza, de azért elismeréssel tartozunk még zsenge kort élő dalárdáknak, mert az társadalmi életünk azon jelentékeny tényezője, mely a dal-művészetet — nem pusztán a „dalos-mulatságok“-at — sikerrel műveli, és melynek rövid idő alatt úgy a mondott művészet, mint a társadalom terén üdvös hatását észlelni alkalmunk lehet! Az augusztus hó 29-ikén rendezett dalestély minden jelenlevőt meggyőzhetett erről; gratulálunk dalnokainknak a gyors haladásért! — Ez alkalommal lön mintegy a kaszinó renovált terme ünnepélyesen megnyitva; a díszes terem izléssel van festve, díszítve és bútorozva, az abban rendezett táncmulatságok színvonala is mintha emelkednék a szép keretben. Szép keretben szép tartalom! Ezt láttuk a dalestélyen. Annyi „élővirág“ díszíté a termet ez estélyen, hogy szemünket alig tudtuk levenni róluk; szép nyíló rózsák mellett ott hajlongtak a feslő rózsabimbók és sok más fajú gyenge virágok nagy számban, körül dongva sovár méhek és . . . pillangók által. Mennyi kábitó gyönyör, mennyi szinpompa, izlés, ábránd volt felfedezhető a figyelmes szemlélő részéről

a díszes virágos kertté varázsolt teremben. Mintha át álmodtunk volna egy röpke bűvös álmot, melyben a virágok beszéltek, mosolyogtak, csábitottak. Csábos szavak elhangzott bűvös mosolyuk eltűnt; oly nehéz az ébredés! — De vajjon mindenkinek fel kell-e ébredni!? Ez a virágok titka! Ki volt a legszebb virág? . . . Ennek ez, amannak pedig az! Pezsgő jókedv, víg tánc uralkodott ez estélyen, mely sokakban édesen fájó emléket hagyott maga után.

* **Nemzeti színház.** Risle y k. a legújabb megállapodás szerint f. hó 12-én (kedden) lép fel először a „Sevillai borbély“ Rosina szerepében. — Perotti, kinek mostani szerződése szerint teljes 5 havi szünideje van, csak október hó elején tér vissza Budapestre — Mozart „Varázsfuvola“-ját legközelebb új szereposztással fogják adni a nemzeti színházban. Pamina szerepe, melyet hajdan Balázsné s legutóbb Spányi Irma énekelt, Nádainé kezeibe került. Örülünk a esérének.

* **A népszínházból.** Komáromi Mariska, aki tudvalevőleg jövő hó 1-én a népszínházból a nemzeti színházba megy át, a „Boccaccio“ című operette Fiametta szerepében fog elbűsuzni a népszínház közönségétől. — Réthy Laura szintén megvált a népszínházról s Szegedre megy, Hatvany Ede pedig Kolozsvárra. Csata y Zsófi kilépése is biztos, miután az igazgatósággal nem tudott egyezsége lépni. — „A háromcsőrű kacsa“ című operetteből már folynak a próbák. Az operette jövő hétfőn kerül színre Pálmai Ilkával. Ezt követi a „Szép Helena“ színrehozatala, melyből már az énekpróbák folynak. ezután pedig Szige ti József „Maresa és Mariska“ című új népszínműve kerül színre Blahánéval és Tamássyval.

* **Gyermekelőadás** lesz a budai színházban vasárnap délután 3 órakor, a pesti szegény gyermekkérdőház-egylet javára. Az

előadást a kis Bogyó Ilonka rendezte több társnőjével, ki ép úgy, mint ő, búzgó olvasói a Forgó bácsi „Kis lapjának“ Előadják Forgó bácsi két színművét a „Ki mint vet, úgy arat“ és „A nagyapó pohara“ címűeket. A szerzőt Bogyó Ilonka vezetése alatt küldöttség hívja meg az előadásra. Az ismerős gyermekkörökben élénk érdeklődés van az előadás iránt. Az egyik darabban egy nagymama fordul elő, az előadók szerint ezt kis leány nem játszhatja, a szerep elvállalására tehát — V á r a i Mariskát kérték föl, ki kézséggel engedett a kérelemnek.

* **A kolozsvári nemzeti színház** ő felsége nagylelkű adománya következtében remélhetőleg ismét rendezett viszonyok közé jut. A színházi választmány szombaton ülést tartott, melyben elhatározta, hogy az uralkodóhoz köszönő feliratot intéz. Ezután a hármasszínház igazgatóság azon két tagja, kik csak a deficit fődözése esetére voltak hajlandók a színház további igazgatásában részt venni, ismét elfoglalták helyöket. Eszerint az igazgatóság tagjai: Korbuly Bogdán, ki a gazdasági ügyeket vezeti, Szász Béla, ki a műszaki vezetést vállalta el és Páll Sándor. Főrendezőnek Mátray B. Béla marad.

* **Felekyné-Munkácsy Flóra** pénteken kezdette meg vendégszereplését Nagy-Kőrösön, Miklóssy szintársulatánál Stuart Mária szerepében és művészi játékával elragadta a nagyszámú díszes közönséget, mely őt virágzáporral, lelkes éljenzéssel és szűnni nem akaró tapssal fogadta. — Tegnap „Bánk-bán“ került színre, Felekynével Gertrád királyné és Felekyyvel Peter bán szerepében. Miklóssy szintársulata e hó végeig marad Nagy-Kőrösön.

* **Prielle Kornélia asszonyról**, nemzeti színházunk páratlan művésznőjéről annakidején sajnálattal jelentettük, hogy súlyosan megbetegedett, annyira, hogy hozzátartozói a legrosszabbtól tartottak Szerencsére ezek az aggodalmak nem valósultak,

a betegség kedvező fordulatot vett, de szomorú utókövetkezménye maradt: a közkedveltségű művésznő nem bírt járni. A Margitszigeten, hol szünidejét töltötte, csak kistoló-kocsin volt képes mindennapi sétáját megtenni. Néhány nap óta azonban — mint örömmel értesülünk — lábának zsibbadtsága engedni kezd úgy, hogy rövid ideig már bír járni. Bizonyára az egész magyar közönség érzelmeit tolmácsoljuk, midőn azt kívánjuk, hogy a tisztelt művésznő nem sokára tökéletesen fölépülve, ismét elfoglalhassa helyét a nemzeti színpadon, melynek ő egyik legnagyobb dísze.

* **Bla ha Luiza**, báró Splényiné asszony annyira megnyerte a borszékieteket otléte ideje alatt, hogy egy telket ajánlottak föl a múlt hó 26-án tartott bizottsági gyűlésen a művésznő számára. Az erről választ és okmányt, mint B o r s z é k r ő l magánúton értesítenek, a napokban küldik el a művésznőnek. Ezen hely a „Kossuth kuthoz“ vezető sétány balfelöli részén az úgynevezett „Templom-téren“ jelöltetett ki, — egyik legszebb pontja az e regényes fűdőnek, hová az új tulajdonos egy csinos villát épített. Gyergyó-Ditró és Szárhegy községének birtokossága csak magát tisztelte meg ez eljárásával, mint a melylyel a művésznőt állandó vendégének nyerte meg.

* **Herczeghné-Dancz Nina** a múlt héten Tatán vendégszerepelt. Gauthier Margittal kezdte meg szereplését, s fellépett még a „Váljunk el“, „Delila“, „Csapodár“ darabokban. Szombaton volt jutalomjátéka, mely alkalommal a „Korona és Vérpad“ című drámában Howard Katalint játszta. A közönséget, mely az idén hidegen viselte magát az ott működő szintársulat irányában, H.-Dancz Nina asszony vendégszereplése a szinkörbe járásra nagyon is alkalmatlan, esős idő dacára is fölserkentette; míg jutalomjátékán valódi ostrom alá fogták a pénztárt. A vendégművésznőt tizenegy nagy virágcsokorral tüntették ki, különösen egy ritka szép rózsacsokorral, minden fei-

vonás után ismételten kihívták s az előadás után a fiatal asszonyok vacsorát rendeztek tiszteletére. Tegnap volt az utolsó fellépése a „Cigány“ Rózsi szerepében.

* „**A kaviar**“ Csiky Gergely bohózata e hó folyamán ismét színre kerül a nemzeti színházban és a tél állandó repertoirdarabja lesz.

* „**A két Rantzau**“ -ból már megkezdtek a nemzeti színházban a próbákat s naponként fogják folytatni, úgy hogy a darab már a hó közepe felé színre kerül. A két Rantzaut a Szigeti-testvérpár: József és Imre fogják adni.

* **Magyarország vidéki színészete** A magyar színészegyesület központi igazgatótanácsa által legutóbb összeállított kimutatás szerint Magyarországon jelenleg 34 engedélyezett szintársulat működik a vidéken és pedig 30 határozott fizetéses (fixum) és 4 osztályrészes (proportió). Ennél a 34 társulatnál működött 346 nő és 429 férfi, összesen 775 tag. Ezekon kívül a zenészek és szolgaszemélyzet, kik azonban ide nem vettek fel. A fentemlített 775 tag díjazása jelenleg társulatonként a havi kiadásokat számítva, következőképen áll: Lászy Vilmos társulata 1297 frt, Sággy Zsigmondé 685 frt, Kárpáthy György 366 frt, Hubay Gusztáv 435 frt, Mándoki és Beödyé 2016 frt, Balogh Alajosé 576 frt, Csóka Sándoré 1840 frt, Gerőfi Andoré 1715 frt, Bokor Józsefé 630 frt, Bényey Istváné 1023 frt, Balassa Karolyé 1040 frt, Völgyi Györgyné 949 frt, Tóth Bélaé 955 frt, Stupa Andoré 880 frt, Kreesányi Ignácé 2462 frt, Szabó Antié 355 frt, Károlyi Lajosé 685 frt, Szigeti Gézáé 375 frt, Gáspár Jenőé 505 frt, Martonfi Pálé 613 frt, Aradi Gerőé 1918 frt, Szegedi Mihályé 872 frt, Nyéki Jánosé 443 frt, Szeles Józsefé 450 frt, Bánfalvi Bélaé 240 frt, Miklosi Gyuláé 835 frt, Az aradi egyesületé 3160 frt, Jakab Lajosé 1125 frt, Bogyó Alajosé 1893 frt, Polgár Gyuláé 805 frt.

* **Vidéki színészet.** A győri szin-

pártoló egyesület társulata, Mándoki Béla igazgatása alatt mult szerdán Komáromból Pápára érkezett és a „Szép asszony kocsisa“-val kezdte meg előadásait. Csütörtökön „Odette“, szombaton a „Nap és hold“ kerültek színre, sikerült előadásban. — Gerőfy Andor jól szervezett szintársulata, melynek lelke a kedves kis Gerőfyné, jelenleg felváltva B.-Füreden és Veszprémben működik. — Karcagon is lesz egy évi szünet után ismét színészet. Szeles József színigazgató e hó 7-én kezdi meg ott előadásait.

* **Ügyvédből — színész.** Ferenczi József kolozsvári ügyvéd, ki igen szép hanggal rendelkezik, a napokban lépett a „Piros bugyelláris“ című népszínmű Csillag Pál szerepében. Az ottani lapok dicsérettel nyilatkoznak felőle, esinos alakja és tömör bariton hangja van.

* **A Petőfi-szobor** ügye volt a fővárosi tanács multkori ülésének egyik fontos tárgya. A szobor már kész, ma-holnap itt lesz; talapzata már felállítva, a leleplezési ünnep ideje kitűzve, s a szobor költségei, dacára egyesek buzgólkodásának, még most sincsenek együtt. A tanács érezte, hogy nemes hivatása itt is, mint a Széchenyi-szobornál a hiány fedezésével megmenteni a nemzetet a közöny vádjától. Elhatározta tehát, hogy a törvényhatósági közgyűlésnek előterjesztést tesz oly értelemben, hogy a főváros a Petőfi-szobor költségeire három-ezer forintot szavazzon meg s tegyen folyóvá, hogy lerója a legnemzetesebb költő iránti hálája adóját. Egyuttal határozotta emelte a tanács, hogy a középítési bizottság javaslatai szerint a Petőfi-szobor környezetét megfelelő díszes állapotba helyezteti, s az aszfaltozást a magyar aszfalt-társulattal, a kövezést Bencz vállalkozóval azonnal elkészíttetni rendelte.

* **A Pantheon tervezetere** a mérnök-és építész-egyesület által másodízben kihirdetett pályázat is alig fog a kívánt eredményre

vezetni. Az érdeklődés a szakkörökben fölötte csekély, úgy hogy az okt. ber. hó 1-re kitűzött beküldési határidőt vagy ismét meg fogják hosszabbítani, vagy csak abban az esetben fogják a beérkezett pályaműveket bíráló alá venni, ha azok közt abszolút becsű tervezet találtatik. — Felemlítjük még, hogy a pályanyertes mű számára az egyesület nagy arany érme van kitűzve és a tervező azonkívül a vallás- és közoktatásügyi minisztertől 1000 frt utazási ösztöndíjat kap.

* **A vidéki képképző kiállításra** eddigelé mintegy 40—50 hazai művész jelentkezett s körülbelül 200 kép van bejelentve. Az első kiállítás visszavonhatlanul november 18-án nyílik meg Székesfehérvárott. Utána Debrecen,

Kassa, Miskolc, Kolozsvár, Temesvár s így a többi nagyobb magyar városok következnek. A rendező bizottság tegnap ülést tartott, melyen elhatározták, hogy még egy felhívást bocsátanak ki a hazai művészekhez, melyben a beküldési határidő megjelölése mellett újból felszólítják őket a kiállításban való részvételre. A kiállítás helyiségét három művésztagból álló bizottság a képek minőségéhez képest díszesen fogja dekorálni. A képek nem a falon, hanem draperiával fedett állványokon lesznek felagatva. A kiállításban résztvevő művészeknek semminemű kiadása nem lesz, amennyiben a csomagolási és szállítási költségeket teljesen a rendező bizottság fedezi.

Külföldi hírek.

‡ **Sarah Bernhardt és fia** az ifju színigazgató között most heves jelenetek folynak a könnyelmű gazdálkodás miatt, melyet az utóbbi színháza körül folytat. Bernhardt Móríc alig hogy átvette színháza igazgatását, fogékonyabbnak bizonyult a pusztá formai szépség, mint a színpadi képesség iránt és husz-huszonötezer frank évi fizetéssel egymásután szerződött oly nőket, kik igen szépek ugyan, de a kikkel a művészet nem nyer semmit úgy, hogy a boulevardier-ek már azzal viccelgetik, hogy az „Ambigu“-színházban előadások helyett szépség kiállítást akar rendezni. Hogy anyja nem igen tud fiának eljárásában megnyugodni, az természetes. Ismételve közbelépett, hogy fiát hibájára figyelmeztesse, de ez nem hallgat az okos szóra. Midőn anyja szemére lobbantotta könnyelműségét, melyeket szép nők kedvéért elkövet, Móríc azt válaszolta neki: „Hát te, mamám, nem követtél-e könnyelműséget el, midőn a szép Damalast, ki husz évvel fiatalabb náladnál, férjül választottad? Ha neked szabad volt ostobaságot elkövetni a szép Damalast kedvéért, nekem is szabad szép barátnőimért ugyanazt tenni. Különben szép barátnőt huszezer frankkal szerződ- tetni, az még nem olyan bolondság, mint a

szép Damalast férjül választani.“ Ezen a hangon folynak a kölesönös szemrehányások. Midőn végre Sarah Bernhardt azzal fenyegetődött, hogy nem ad neki pénzt, hogy esztelenül kötött szerződési kötelezettségeinek megfelelhessen, Móríc emlékezteté anyját arra, hogy ő közjegyző előtt írásbelileg vállalta magára a kezességet fia pénzübeli kötelezettségeiért.

‡ **Sarah Bernhardt** férjével Dél-Amerikába készül, a hol jövő évi május 1-től kezdve szeptember végeig ötvenszer fog fel- lépni Rio de Janeiroban, Montevideóban és Buenos Ayresben. E négy hónapi vendég- szereplésért kerek egy millió frankot kap, azonkívül megtérítik uti költségét, ellenben többi kiadásait magának kell fedeznie. Biztosítékul a vállalkozó 300,000 frankot volt kénytelen deponálni. A művésznő ezen utazása miatt vissza akar lépni a parisi „Théâtre des Nations“ igazgatásától, melyet tudvalevőleg Mayer impressarióval közösen kibérelt, és az utóbbival már alkudozik is a társas szerződés felbontása iránt.

‡ **„Excelsior“** című ballet arat most Olaszország n. vezetesebb városaiban nagy

sikereket. A balletet, melynek szerzője Manzotti, „történet-filozofiai ballet“ nek mondják az olasz kritikusok. A sötétség és a világosság, a haladás és a reakció, a civilizáció és a barbárság karcát tünteti fel. Egy jelenet az inkuizició korából képezi a tündéri látványosságokhoz a bevezetést s a föld összes népeinek békeünnepe zárja be. A két utolsó század s a legujabb idők legnagyobb vívmányait dicsőíti e mű, köztük a Szuez-csatornát s a mont-ceniszi alagutat. — Mult vasárnap Triesztben is színre került és a közönségnek rendkívül tetszett a fényes kiállítású ballet, valamint zenéje is, melyet Romual Marengo írt.

‡ **Művészeti ösztöndíjat** alapított Lehmann Henrik, a Párisban közelebb elhunyt festőművész. az ottani szépművészeti akadémiánál. Az ösztöndíjat oly művész kapja, a ki még nem 25 éves, és oly művet — festményt vagy kartont — alkotott, mely „tárgyának megválasztásában, a kompozícióban, stíljében és kivitelében távol áll a korunkban hirdetett teoriáktól.“ Az utóbbi záradék kissé ruganyos, de valószínűleg a francia művészetben jelenleg lábra kapott naturalizmus ellen irányul.

‡ **Liszt Ferencnek** egy új miséjét fogják előadni október végén a bécsi udvari kápolnában. Hír szerint a mester is jelen lesz az előadáson.

‡ **A milanoi Scalaszínház** az őszi idényt Meyerbeer „Észak csillagá“ val fogja megnyitni. Péter cárt Maurel, Katalint Dalti k. a fogja énekelni.

‡ „**Ha ez a függöny legördül, a közönség távozzék nyugodtan.**“ Ezt a felírást fogja viselni a brünni színház vasfüggönye, az ottani városi tanács legutóbbi határozata folytán

‡ „**Üdvöske**“ a templomban. Párisban, hol most készülnek az „Üdvöske“ ötszázadik előadására, valóságos „Mascotte“ mánia uralkodik. (Mascotte a darabnak francia

címe.) Kalapokat, botokat, zsebkendőket, illatszereket stb. neveztek el róla. Arról azonban szerzője bizonyosan nem álmódott, hogy templomi zenét is csinálnak belőle. Nemrég volt ugyanis Montbazan kisasszony esküvője egy francia fiatal vívómesterrel, a colombiéri templomban. A kisasszony a „Buffes Parisiens“ színház kedvelt művésznője, a ki Mascotte szerepét megalkotta. Az esküvői szertartás után, midőn a nászvendégek a fiatal pár körül tolongtak, hogy neki szerencsekívánataikat tolmácsolják, az orgonán felhangzott Pippo dala az „Üdvöskéről“. A művésznőt ez kétségkívül igen kellemesen lepte meg, de talán kevésbé épült rajta az ájtatos közönség és a lelkész.

‡ **Bonheur Róza**, a francia hírneves állatfestő, teljes visszavonultságban él tomeri kastélyában, Fontainebleau közelében. Azon ritka szerencsés nők közé tartozik, a kikkel a pletyka nem foglalkozik. Már mint fiatal leány, művészetével nem csak magát tartotta fenn, hanem atyját is támogatta. Ma már előre haladott korú nő de nem ment férjhez, és mindenha egyes egyedül művészetének szentelte életét. Ez önfeláldozásnak látszik, de részéről nem az, mert a művészet őt nem fárasztja, ellenkezőleg, ez rá nézve szükség, mely lelki életét teljesen eltölti. Egy ideig Párisban lakott; de a világáros ezernyi szórakozásai és elvei terhére voltak és ezért hátat fordított neki. Ugyaníly hatással volna rá a vidéki élet is, ha gyakori társaságot nyújtana. Ezért Bonheur kisasszony nem fogad általában idegeneket és csakis a hozzá legközelebb állókkal érintkezik.

‡ **A birminghami zeneünnepély** mult pénteken ért véget, Gounod „A megváltás“ című oratoriumának második előadásával, melyet a szerző ismét személyesen vezényelt. Az ünnepély látogatottsága abból ítélhető meg, hogy az összes jövedelem 15,011 font sterlingre (százötvenezer arany forintra) rúgott. Az utolsóelőtti hangverseny műsora ez volt: Cherubini „negyedik misé“ -je

Beethoven „Krisztus az olajfák hegyén“ című oratoriuma, Brahms „Diadalének“-e és Mozart C-moll szinfoniája.

‡ **Botrány a bordeauxi színházban**

Ugy látszik, hogy Sarah Bernhardt hőbort-jait utánozni akarja nővére J e a n n e, aki a minap Bordeauxban először lépett fel „Dora“ címszerepében. A nézőtér zsufolásig megtelt. Az első felvonás véget ért, de a közönség nem tapsolt. Kezdődött volna a második felvonás: keresik Dórá, nincs sehol. Jeanne Bernhardt hazament, átöltözködött és kikoszizott. Éjfélkor tért csak vissza lakására. Az igazgató természetesen nem tehetett egyebet, minthogy bocsánatot kért a közönségtől, hogy nem folytathatja az előadást és mindenkinek rendelkezésére bocsátotta pénzét, pedig a bevétel 2200 frankra rúgott. — Másnap Jeanne Bernhardt mentegetődző levelet intézett a hirlapokhoz, melyben előadja, hogy a félelem miatt önkivüli állapot vett rajta erőt, melyet nem birt leküzdeni és hogy mélyen fájlalja a történeteket. Hogy a közönség és az igazgató elfogadták-e ezt a furesa mentséget, arról még nem érkezett tudósítás.

‡ **A színházégek statisztikája** ismét egy esettel szaporodott. Staraja Russában szombaton földig leégett a nyári színház. Emberélet szerencsére nem esett áldozatul; de ha a tűz egy nappal előbb üt ki, nagy baj történhetett volna, mert pénteken volt zsufolt ház előtt a jelen idényben az utolsó előadás, a fából készült szinkör pedig csak egyetlenegy, szűk kijáráttal birt.

‡ **Kritika miatt sajtóper.** Szentpétervárott egy színésznő sajtóper indított a „Wjedomosti“ című lap ellen, mivel ennek színi tudósítója ismételve élesen megróttá őt E megrovásokat alaptalanoknak tartja a művésznő s így rágalmazás címén indított sajtóper, melynek kimenetelére nagyon kíváncsiak a szentpétervári körök.

‡ **A „La morte civile“** című ismert olasz szomorújáték szerzője G i a c o m e t t i, az olasz színműírók legtermékenyebbjének egyike, Mantuában meghalt. Számos vígjátékot, drámát és tragoédiát írt, melyek közül Ristori Adél vendégszereplései által „Mária Antoinette“, Salvini mesteri átalakítása által pedig a „La morte civile“ (A polgári halál) címűek leginkább terjedtek el Olaszország határain túl is.

‡ **Wagner Richárd** Olaszországban is divatba kezd jönni. A b o l o g n a i városi színházban már előkészületeket tesznek, hogy a jövő idényben színre hozzák „Lobengrin“-t és — „Parsifal“-t.

‡ **A „Nap és hold“** című operette előadását a puritán érzelmű b e r l i n i rendőrség, tekintettel a szöveg frivol voltára, nem engedélyezte.

‡ **Nagy sikert jósolnak** Londonban egy új operának, melynek szerzője M a c k e n z i e, fiatal skót zenész. Az opera címe „Colomba“ és szövege Mérinée Prospérnek hasoncímű regényéből van merítve. Az újdonság a Rosa Károly igazgatása alatt álló angol operaházban fog a jövő idényben színre kerülni.

‡ **Kopenhágában** még a jelen év folyamán megnyitják a pazar fényvel berendezett új színházat, melyet Dagmár dán királyi heregnőről „Dagmar-színház“-nak neveztek el.

‡ **Offenbach Pepita,** a néhai zeneszerző leánya, jegyet váltott Pridford volt katonatiszt, egy bretagnei régi család sarjával.

‡ **Prágában** országos költségen második német színházat akarnak építeni 800,000 frt költséggel. A tartománygyűlés elé legközelebb javaslatot terjesztenek e tárgyban.

‡ **„Liba és Libácska“** a címe Berlucki lengyel író új vígjátékának, mely közelebb a krakkói színházban színre kerül.

‡ **Sarah Bernhardt** a blackpooli színházban történt incidens folytán hirtelen félbeszakította angolországi körútját és visszatért Párisba.

‡ **A brünni színház** művezetőjévé a városi tanács dr. **Frankl**t, a bécsi Stadt-Theater titkárát választotta, 300 forint havi fizetéssel. E határozat még a képviselőtestület jóváhagyását igényli.

‡ **Charles Voss** a „Pluie de Perles“ és más ismert szalondarabok szerzője aug. 29. Veronában 67 éves korában meghalt.

‡ **Szinigazgatói válság egy művészről** miatt Bécsi színházi körökben az a hír kering, hogy **Jahn** igazgató beadta volna la-
mondását. E hírt azzal hozzák kapcsolatba, hogy **Hoffmann** br. főintendáns nem akarta volna az udvari opera egyik énekesnőjének fizetését fölemelni és őt kamaraművésznek kinevezni.

‡ **A meiningeni szintársulat** a napokban kezdte meg Berlinben előadásait „Preciosa“-val, melylyel Londonban valóságos szenzációt keltettek.

Kiadótulajdonos: a „HARMONIA“ magyar zeneművészek részvénytársulata.

A társulat hirdetései.

HEVESI B.

zongoragyáros Budapestén.

Kitűnő hazai gyártmány, mely különösen szoliditása és tartóssága által tűnik ki. Ezen minden tekintetben ajánlható zongorák főügynökségét a társulat bírja s zongoratermében mindig megtekinthetők.

HANGSOROZATI ISKOLA

irták

Bartay Ede

és

Székely Imre.

Kapható a társulat nemz. zeneműkereskedésében,
váci-utca 3. szám.

!! Zene ujdonságok !!

1. »**Sárosi nóta**« (csárdás), könnyű tetszetős zongoradarab 1 frt — kr.
2. »**Magyar rögtönzet**« Gaal Ferenc, magyar irányú szalondarab, különösen a jobb zenét művelőknek . — » 75 »
3. »**Gyermekélet**« tiz fokozatos és jellemző zongoradarab Somogyi Mórtól . . . . . 1 » — »
4. »**Paula rezgő**« csinos táncdarab, szerző Grechenek Béla . . . . . — » 60 »
5. »**Nefelejts**« lengyelke, szerző Kiss Béla . . . . . — » 60 »
6. »**Gyöngyvirág**« keringő, szerző Somogyi Mór . . . 1 » — »
7. »**Nana-keringő**«, szerző Bánfi Sándor . . . . . 1 » 20 »

Dalegyletek figyelmébe!

Következő uj férfi négyesek jelentek meg, s kaphatók a társulat nemzeti zeneműkereskedésében.

Erkel Ferenc, Takarodó	Ára 1 frt — kr.
Huber Károly, Húzzad cigány	» 1 » — »
» » 1. sz. Nem nézek én, minek néznék }	» 1 » — »
» » 2. sz. Esik eső, csókeső esik }	» 1 » — »
» » Harmonia induló	» — » 60 »
» » Vartyogi dalnokverseny	» 15 » — »
» » Nász dal	» 1 » — »
» » Hullámszik a tiszta buza }	» 1 » — »
» » Zöld leveles fehérvirágos akácfa }	» 1 » — »
Serly Lajos, Éji zene	» — » 60 »
Sigmond Akos, Szerenád	» 1 » — »

34. szám.

HARMONIA

ZENÉSZETI KÖZLÖNY.

MAGYARORSZÁG ÉS A KÜLFÖLD MŰVÉSZETÉNEK
HETI SZEMLÉJE.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

ERNEY JÓZSEF.

KIADÓTULAJDONOS:

A „HARMONIA“ MAGYAR ZENEMŰVÉSEK RÉSZVÉNYTÁRSULATA.

BUDAPEST.

NYOMT. IDŐSB POLDANI EDE ÉS TÁRSA
1882.

Egyes szám ára 15 kr.

ÉMLÉK-NAPTÁR.

September 11-én.

1825. szül. Hanslick Ede, zenetanár és kritikus Prágában.

September 12-én.

1818 szül. Kullak Tódor, zeneszerző Krotoschinban.

September 13-án.

1819. szül. Schumann Klára, (Wieck) zongoraművésznő Lipcsében.

September 14-én.

1737. szül. Haydn Mihály, Haydn József testvére, Rohrau-ban. Megh. 1806.

1760. szül. Cherubini Lajos, Florenében.

September 15-én.

1842. halt meg Baillot Péter, hegedűművész Párisban. Szül. 1771.

September 16-án.

1820. halt meg Bigot Mária, jeles zongoraművésznő Párisban.

September 17-én.

1803. halt meg Süßmayer Ferenc, Mozart tanítványa és barátja, jeles zeneszerző Bécsben. Szül. 1766.

Ey.

A harmincnegyedik szám tartalma :

Az egyházi zene érdekében.

Felekyné jubileuma.

A Petőfi-szobor.

Zenei ujdonságok szemléje.

Tárca :

Egy öreg kritikus levele egy fiatal zeneszerzőhöz.

Hazai hírek.

Külföldi hírek.

Hirdetések.

A társulat zongora-termében következő hangszerek kaphatók és ajánlatnak :

Kitünő hazai gyártmány.

K O R I K B É L A

zongorakészítő Budapesten.

Szakértők véleményével támogatott kitünő hangszerek, melyek a magyar közönség figyelmébe ajánlatnak.

Javitást és bőrözést is eszközöl.

!!! Figyelmeztetés !!!

Kitünő zongorahangoló

M A G R I N I A.

ajánlatnak mindennemű zongora-hangolás, javítás, bőrözésére.

Megtudható a társulat zeneműkereskedésében váci utca 3.

Megjelent a társulat kiadásában :

A

VÖRÖS SAPKA

népszínművének összes kedvelt dalai.

1. »Ugyan rózsám mit látsz rajtam.«
2. »Az orcája olyan mint a gyöngye harmat. (Eredeti dal) szerző H a l m a y K á z m é r.
3. »Ripi-ropog a csizmám« (Eredeti dal) szerző H a l m a y K á z m é r.
4. »Sir a madár, sir a száraz ágon« (Eredeti dal) szerző R é v a i - R i v t s c h i t s A.
5. »Hallja-e, hallja-e, kis violám« (Eredeti dal) szerző R é v a i - R i v t s c h i t s A.
6. »Sokszor nézek fel az égre.«
7. »Galagonya bojtörján.«
8. »Vágtat a ló, elszakadt a kantárja.«

E népszínmű nagy tetszést s sikert aratott a budapesti népszínházban.

Kapható a társulat nemz. zeneműkereskedésében s minden hazai könyv- és zeneműkereskedésben.

A társulat zongora-termében következő hangszerek kaphatók és ajánlatnak:

A legkitünőbb
„Harmoniumok“

Titz Péter utóda
Kotykievicz Teofil
 gyára Bécsben.

A legjobb minőségű Harmoniumok nagy választéka. Hangverseny- és szalon-harmoniumok Prolongement és Percussióval. Templomok és iskolák számára 100 forinttól felfelé.

Több évi jótállás!

➔ *Árjegyzékek kívánatra bérmentve küldelnek.*

➔ **! Ehrbar !** ➔

világhírű zongorái.

Ezen hangszerek a zongora gyártás remekei közé tartoznak. Tartóságra utólérhetlenség, ezen tulajdonságnak köszönheti e gyár nagy hírnevét. Kaphatók:

Szalon Stucz,	diófa	} kereszthurozott és egyszerű.
„ „	fekete	

„Produktiv szövetség“

E céget hat évvel ezelőtt a világhírű „Bösendorfer“ zongoragyárából elszakadt 60 munkás alapította s ma már méltán vetekedik az anyagár készítményeivel.

Tekintve a kitünő minőséget a legolcsóbb hangszer. Különösen ajánlhatók az úgynevezett „Mignon zongorák.“

— **A nagy arany éremmel kitüntetve.** —

SCHMIDT FERENCZ

Bösendorfer tanítványa.

Jó minőségű tartós zongorák:

Rövid szalon, diófából

„ „ fekete.

Árjegyzék küldetik, díj nélkül.